

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku

LBI-4101-04-07/2012
P/12/057

Białystok, 18 lipca 2012 r.

**Pani
Krystyna Wydrycka
Dyrektor Zespołu Szkół Nr 17
w Białymstoku**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli*¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku przeprowadziła w Zespole Szkół Nr 17 w Białymstoku („Zespole”) kontrolę w zakresie kształcenia uczniów niepełnosprawnych o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w latach szkolnych 2009/2010, 2010/2011 i 2011/2012 (do 31 maja).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole podpisanym 13 lipca 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działania Zespołu w zakresie kształcenia uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Pozytywną ocenę uzasadnia prawidłowa organizacja nauczania uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, zapewnienie uczniom właściwych warunków lokalowych i wykwalifikowanej kadry pedagogicznej, zapewnienie uczniom z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego i indywidualnego prawidłowego procesu dydaktycznego, właściwe sprawowanie nadzoru pedagogicznego i prawidłowe gospodarowanie środkami publicznymi.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- niedostosowania poręczy, balustrad i przestrzeni pomiędzy biegami schodów do wymogów wynikających z obowiązujących przepisów prawa,
- wprowadzenia do zbioru danych oświatowych niezetelnych danych o liczbie uczniów posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego.

1. Zespół bezzwłocznie przyjmował uczniów posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego z zaburzeniami zachowania, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym. Uczniowie z takimi orzeczeniami stanowili – w okresie objętym kontrolą – w sześcioletniej Szkole

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82

Podstawowej Nr 30 od 20,8% do 34,8%, a w trzyletnim Gimnazjum Publicznym Nr 23 od 12,2% do 28,2% uczniów. Do Zespołu uczęszczali m. in. wychowankowie Pogotowia Opiekuńczego w Białymstoku, Pogotowia Opiekuńczego „Opoka” w Wasilkowie, dwóch ośrodków wychowawczych w Białymstoku, Katolickiego Ośrodka Wychowania i Terapii Uzależnień „Metanoia” w Czarnej Białostockiej oraz Katolickiego Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii „Exodus” w Białymstoku.

2. Statut Zespołu spełniał wymogi określone w art. 60 ust. 1 pkt 1 - 7 ustawy z dnia 7 września 1991 r. *o systemie oświaty*² i w załączniku Nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. *w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół*³. W Statucie ustalono m. in. cele i zadania uwzględniające podstawę programową i program wychowawczy, sposób wykonywania zadań zmierzających do zapewnienia optymalnych warunków rozwoju uczniów i różnych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz szczegółowe zasady wewnątrzszkolnego oceniania uczniów.

W szkolnych planach nauczania prawidłowo określono tygodniowe wymiary godzin dla poszczególnych klas i oddziałów. Stosownie do § 2 ust. 7 pkt 1a, 2 i 3a rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 lutego 2002 r. *w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych*⁴, w klasach I-III szkoły podstawowej wymiar ten nie przekraczał 24 godzin, w klasach IV-VI szkoły podstawowej 28 godzin (bez godzin do dyspozycji dyrektora), a w klasach I-III gimnazjum 33 godzin. Liczba godzin lekcyjnych prowadzonych w tygodniu była zgodna z liczbą ustaloną w szkolnych planach nauczania. Uczniom zorganizowano także zajęcia pozalekcyjne w formie różnych kół zainteresowań (32), w tym m.in. koło artystyczne, chemiczne, dziennikarskie, ekologiczne, filmowe, fotograficzne, geograficzne, historyczne, języka angielskiego, języka niemieckiego, matematyczne, taneczne, teatralne, wokalne (w zajęciach brało udział od 4 do 31 uczniów).

3. Zespół prawidłowo realizował zadania związane z kształceniem uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych:
 - a) dzieciom i młodzieży zapewniono odpowiednie warunki lokalowe do realizacji procesu dydaktycznego. Zajęcia były prowadzone w 11 salach lekcyjnych, bibliotece i świetlicy oraz na boisku i sali gimnastycznej. Budynek i pomieszczenia szkolne Zespołu – jak wynika z oględzin NIK – spełniały wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. *w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach*⁵, przy czym stwierdzono jednak, że:
 - poręcz balustrady między I i II kondygnacją nie zostały zabezpieczone przed ewentualnym zsuwaniem się po nich (naruszenie § 16 ust. 1),
 - przestrzeni pomiędzy biegami schodów nie zabezpieczono siatką lub w inny skuteczny sposób (naruszenie § 16 ust. 2);

² Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.

³ Dz. U. Nr 61, poz. 624 ze zm.

⁴ Dz. U. Nr 15, poz. 142 ze zm.

⁵ Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 ze zm.

- b) lekcje i zajęcia szkolne były prowadzone przez nauczycieli i specjalistów posiadających wymagane kwalifikacje, w tym przez trzech nauczycieli-pedagogów i dwóch psychologów. Analiza akt osobowych 10 (z 44) losowo wybranych pracowników Zespołu zatrudnionych 1 września 2011 r. wykazała, że osoby te posiadały odpowiednie wykształcenie i kwalifikacje oraz na bieżąco podnosiły swoje umiejętności zawodowe poprzez m. in. studia podyplomowe (cztery osoby), szkolenia i kursy (wszystkie osoby);
- c) uczniom posiadającym orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego (w latach szkolnych objętych kontrolą - od 20 do 39 osób) zapewniono zajęcia specjalistyczne zalecane w tych orzeczeniach przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne. Analiza 9 spraw wykazała, że:
- ośmiu uczniom z takimi orzeczeniami opracowano indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne, a jednemu (przyjętemu do Zespołu 23 marca 2011 r.) – wbrew § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach⁶ – nie opracowano takiego programu, ze względu na informację o jego przenosinach z końcem roku szkolnego do innej szkoły (uczniowi zorganizowano zajęcia specjalistyczne określone w orzeczeniu poradni psychologiczno-pedagogicznej),
 - wszystkim 9 uczniom zapewniono różne formy indywidualnej pomocy zalecane w orzeczeniach, takie jak zajęcia korekcyjno-kompensacyjne (średnio 29h), logopedyczne (średnio 18h), psychologiczne (średnio 14h), socjoterapeutyczne (średnio 22h) i pedagogiczne (średnio 24h). Zgodnie z § 33 w związku z § 13 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach⁷, zajęcia specjalistyczne dla uczniów gimnazjum trwały 60 minut;
- d) uczniom posiadającym orzeczenia o potrzebie kształcenia indywidualnego (w latach szkolnych objętych kontrolą - od 41 do 45 osób) zorganizowano naukę w miejscu zamieszkania (w domach lub ośrodkach wychowawczych). Z analizy 14 spraw wynika, że w porozumieniu w organem prowadzącym nauczanie ustalono w wymiarze godzin określonym w § 8 ust. 1 pkt 1-3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008 r. w sprawie sposobu i trybu organizowania indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży⁸, tj. uczniowi klasy VI szkoły podstawowej - 10 godzin, a uczniom klas I-III gimnazjum - 10 i 12 godzin.
4. Zespół zorganizował uczniom profilaktyczną opiekę zdrowotną sprawowaną przez pielęgniarkę, na warunkach określonych w porozumieniu zawartym 2 stycznia 2008 r. z jednym z niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej w Białymstoku, w gabinecie znajdującym się w budynku Pogotowia Opiekuńczego w Białymstoku,

⁶ Dz. U. Nr 228, poz. 1489. Do 31 sierpnia 2011 r. obowiązywało rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 15 stycznia 2005 r. w tej samej sprawie (Dz. U. Nr 19, poz. 166)

⁷ Dz. U. Nr 228, poz. 1487

⁸ Dz. U. Nr 175, poz. 1086

stosownie do § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą⁹.

5. W okresie objętym kontrolą prawidłowo sprawowano nadzór pedagogiczny. Terminowo opracowano i przedstawiono Radzie Pedagogicznej (19 listopada 2009 r., 14 września 2010 r. i 15 września 2011 r.) plany nadzoru pedagogicznego na lata szkolne objęte kontrolą, które zawierały elementy wymienione w § 21 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego¹⁰. Wnioski z nadzoru pedagogicznego, w tym wyniki kontroli w zakresie przestrzegania przez nauczycieli przepisów prawa dotyczących działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz wyniki ewaluacji wewnętrznej, były prezentowane na 13 (z 36) posiedzeniach Rady Pedagogicznej.
6. Zespół nierzetelnie realizował obowiązek, określony w art. 7 ust. 1 obowiązującej do 30 kwietnia 2012 r. ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. o systemie informacji oświatowej¹¹, dotyczący poprawnego i zgodnego ze stanem faktycznym gromadzenia danych w bazach danych oświatowych („SIO”) w zakresie liczby uczniów szkoły podstawowej posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego: na 31 marca 2010 r. dane zostały zaniżone o jedną osobę, zaś na 30 września 2009 r. i 31 marca 2011 r. zawyżone o jedną osobę, na 30 września 2011 r. o dwie osoby, a na 31 marca 2012 r. o cztery osoby. Za wykonanie tego obowiązku odpowiadała Pani Dyrektor, stosowanie do art. 7 ust. 6 powołanej ustawy.

Terminowo przekazywano organowi prowadzącemu (w trzy dni robocze) sprawozdania zbiorcze z danymi zgromadzonymi w bazie danych oświatowych na dzień 30 września 2009 r., 31 marca i 30 września 2010 i 2011 r. oraz na 31 marca 2012 r.

7. Prawidłowo opracowano plany finansowe na 2010, 2011 i 2012 rok, w których wydatki dostosowano do wielkości ustalonych przez organ prowadzący. W latach 2010-2011 na realizację zadań Zespół wydatkował ogółem 2.803,2 tys. zł i 3.027,0 tys. zł (100,0% i 99,7% planu po zmianach), a do 31 maja 2012 r. – 1.592,3 tys. zł (61,5%), a średni miesięczny koszt utrzymania ucznia Zespołu wynosił odpowiednio 1.645 zł, 1.889 zł i 2.394 zł. Analiza najwyższych pozapłacowych wydatków poniesionych w latach 2010-2012 (do końca maja) w rozdziałach 80102, 80111 i 80146 wykazała, że kwoty 18.525 zł (w 2010 r.), 39.959 zł (w 2011 r.) i 23.550 zł (do końca maja 2012 r.) wydatkowano zgodnie z planami finansowymi i prawidłowo zaewidencjonowano.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) dostosowanie poręczy balustrad i przestrzeni pomiędzy biegami schodów do wymogów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r.,
- 2) wyeliminowanie nieprawidłowości przy wprowadzaniu danych do bazy SIO.

⁹ Dz. U. Nr 139, poz. 1133

¹⁰ Dz. U. Nr 168, poz. 1324

¹¹ Dz. U. Nr 49, poz. 463 ze zm. Od 30 kwietnia 2012 r. obowiązuje ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. Nr 139, poz. 814)

* * *

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Dyrektor, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie siedmiu dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia przysługuje Pani Dyrektor prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli
z up.
Agata Katarzyna Ciupa
WICEDYREKTOR